

Asia: LVM/417/03/2013

Hallituksen esitysluonnos tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viestintäviraston lausunto 13.4.2017

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö 15.2.2017 LVM/417/03/2013

Luonnos hallituksen esitykseksi tieliikennelaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle tieliikennelaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Tieliikennelain kokonaisuudistuksella toteutetaan hallitusohjelman kärkihankkeita digitaalisen kasvuympäristön rakentamiseksi sekä säädösten sujuvoittamiseksi sekä toimeenpannaan valtioneuvoston tekemä periaatepäätös tieliikenteen turvallisuudesta. Liikenne on laajassa murrosvaiheessa, kun liikenteen järjestelmässä ollaan siirtymässä digitaaliseen vaiheeseen. Uudistuksella varaudutaan muun muassa tieliikenteen nopeaan tekniseen kehitykseen ja automaatioon.

Viestintävirasto lausuu asiassa tältä osin seuraavaa:

Viestintävirasto kannattaa toimia, joilla pyritään tieliikenteen turvallisuuden parantamiseen. Tiedon ja tiedonsiirron merkityksen lisääntyessä tieliikenteessä myös tietoturvan merkitys korostuu. Myös

tiedonsiirron luotettavuus ja häiriöttömyys on avainasemassa siltä osin kuin tulevaisuudessa tieliikenteen turvallisuuden erilaiset ratkaisut pohjautuvat langattomaan tiedonsiirtoon.

Viestintävirasto on tuonut Valtioneuvoston periaatepäätöstä tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi koskeneessa lausunnossaan esille seikkoja, joilla on merkitystä älyliikenteen hyödyntämisen tiedonsiirron luotettavuuden, älyliikenteen tietoturvan ja älyliikennettä tukevien viestintäverkkojen näkökulmasta. Viestintävirasto viittaa tältä osin liitteenä olevaan lausuntoonsa.

Jarno Ilme

Johtaja

Mari Österberg

Erytisasiantuntija

LIITE: Viestintäviraston lausunto Liikenne- ja viestintäministeriölle 28.11.2016:

Valtioneuvoston periaatepäätös tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Periaatepäätöksen yhdeksi tavoitteeksi on asetettu luottamus liikenteen automatisaatioon. Tavoitteen mukaisesti hallitus luo edellytykset turvallisen ja luotettavan automaattisen liikenteen kehittymiselle. Liikennepalvelujen ja -järjestelmien turvallisuutta ja riskienhallintaa koskevissa vaatimuksissa huomioidaan tietoturvallisuuden vaikutus liikenneturvallisuuteen.

Viestintävirasto lausuu tämän tavoitteen osalta seuraavaa:

Älyliikenteen hyödyntämisen tiedonsiirron luotettavuus

Viestintävirasto kannattaa turvallisuutta parantavan tekniikan käyttöönottoa tieliikenteessä. Ajoneuvojen älyliikenneominaisuuksien käyttöönotto yleistyy jo lähivuosien aikana, ja pidemmällä aikavälillä otetaan käyttöön myös itseohjautuvia ajoneuvoja. Ajoneuvot ja älyliikenteen infrastruktuuri keräävät ja vastaanottavat suuren määrän tietoa ja lähettävät myös itse tietoa muille ajoneuvoille. Nämä uudet älyliikenneominaisuudet toimivat langattoman tiedonvälityksen avulla.

Älyliikennesovellusten suunnittelussa on huomioitava riittävä toleranssi langattoman tiedonvälityksen häiriötilanteita varten. Turvallisen ja luotettavan älyliikenteen kehittyminen asettaa myös vaatimuksia älyliikenteen hyödyntämille radiotaajuuksille ja langattomille viestintäverkoille.

Tieliikenteen turvallisuuden varmistamisessa toimivan tieverkoston rinnalle nousee siten ajoneuvojen älyliikenteen hyödyntämisen tiedonsiirron luotettavuus ja häiriöttömyys. Uudet älyliikennesovellukset käyttävät langattomia viestintäverkkoja, joten niiden toimivuuden varmistaminen sekä yhteensopivuus muiden radiotaajuuksien käyttäjien kanssa tulee huomioida jo tulevaisuuden liikennetarkistusten suunnittelussa. Tämä edellyttää liikenne- ja taajuushallintojen välistä yhteistyötä. Suunnittelussa on myös arvioitava huolellisesti, miten älyliikenteen sovellusten hyödyntämät langattomat viestintäverkot soveltuvat tähän tarkoitukseen ja mitä edellytyksiä erityisesti kriittiset älyliikenteen sovellukset asettavat taajuuksia hyödyntäville palveluille. Tällaisena kriittisenä älyliikenteen sovelluksena voidaan mainita mm. uusiin henkilö- ja pakettiautoihin vuonna 2018 pakollisena edellytettävä automaattinen hälytysjärjestelmä (eCall). Osana tieliikenteen turvallisuuden suunnittelua on tärkeä tarkastella myös sitä, edellyttääkö tulevaisuuden älyliikenteen turvallisuuden ja toimivuuden varmistaminen viestintäverkkoja ja radiotaajuuksia koskevan sääntelyn tarkastelua. Asia tulisi nostaa myös selkeämmin esille osana tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tehtäviä toimenpiteitä.

Älyliikenne tulee tulevaisuudessa hyödyntämään myös uutta tekniikkaa, kuten 5G-verkkoja. Onkin tärkeää, että Suomi on aktiivisesti edistämässä 5G-verkkojen kehitystä ja käyttöönottoa.

Viestintäverkkojen kehittäminen tukemaan älyliikennettä

Uusien turvallisuutta lisäävien älyliikenteen sovellusten kehittäminen ja käyttöönotto vaatii myös viestintäverkkojen kehittämistä siten, että ne tukevat uusia sovelluksia. Esimerkiksi henkilö- ja pakettiautoihin vuonna 2018 pakollisena edellytettävät automaattiset hälytysjärjestelmät (eCall) eivät toimi ilman, että viestintäverkot tukevat hälytysjärjestelmiä. Viestintäverkkojen kehittäminen tukemaan uusia älyliikenteen sovelluksia vie aikaa ja esimerkiksi em. hälytysjärjestelmien kansallista toteutusta viestintäverkoissa on valmisteltu jo pitkän aikaa. Valmistelutyöt voivat myös vaatia kansainvälistä yhteistyötä ja maiden välisen sopimusten tekemistä. Esimerkiksi em. hälytysjärjestelmien käyttöönoton taustalla on jo pitkään käyty neuvotteluja järjestelmissä käytettävistä televerkon numeroista.

Viestintävirasto pitääkin tarpeellisena, että myös tietoliikenneverkkojen kehittäminen tukemaan älyliikenteen sovelluksia nostettaisiin selkeästi esille osana tieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tehtäviä toimenpiteitä. Samalla on myös syytä huomioida riittävien viestintäverkkojen saatavuus ja saatavuuden edistäminen tieliikenteeseen tarkoitetuilla alueilla.

Älyliikenteen tietoturvastandardointi

Viestintävirasto perusti yhteistyössä Suomen Standardoimisliitto SFS ry:n kanssa Tietoturvastandardoinnin verkoston syyskuussa 2016. Verkosto on avoin kaikille tietoturvastandardoinnista kiinnostuneille. Verkoston perustaminen on Suomen tietoturvasstrategian yksi toimenpide. Verkoston tavoitteena on parantaa suomalaisten laitevalmistajien ja palveluntarjoajien mahdollisuuksia vaikuttaa eurooppalaiseen ja kansainväliseen tietoturvastandardointiin viestinnän luottamuksellisuutta parantavien tietoturvallisten palveluiden ja laitteiden kaupallisen saatavuuden, käytön ja viennin edistämiseksi. Älyliikenteen tietoturvastandardointi on yksi verkostossa käsiteltävä aihealue. Tämä standardointityö tulisi nostaa selkeästi esille osana tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi tehtäviä toimenpiteitä.

Kirsi Karlamaa

Pääjohtaja

Viestintävirasto

Jukka-Pekka Juutinen

Tekninen toimivuus -ryhmän päällikkö

Viestintävirasto

Österberg Mari
Viestintävirasto